

Η υποβάθμιση της πανεπιστημιακής διδασκαλίας της Αρχιτεκτονικής και της Τέχνης από την Πολιτεία.

Είναι πλέον φανερό ότι ο νέος νόμος για την Τριτοβάθμια εκπαίδευση την οδηγεί σε γενική αναταραχή και λειτουργικό αδιέξοδο που βιώνονται πια από κάθε μια Σχολή με πολύ μεγάλη ένταση στην καθημερινή πράξη και στο συγκεκριμένο πεδίο που χαρακτηρίζει το ειδικό εκπαιδευτικό αντικείμενό τους.

Τούτο συμβαίνει σήμερα κυρίως στις Ανώτατες Αρχιτεκτονικές και Καλλιτεχνικές Σχολές της χώρας.

Ο υπερσυγκεντρωτισμός, η αναβλητικότητα ή και η αδυναμία λήψης αποφάσεων (εν αναμονή της ισχύος του νέου νόμου) της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας, όπως επισήμανε παραιτηθείς υψηλόβαθμος Σύμβουλος της, σε συνδυασμό με την βίαια εξομοιωτική «τακτοποιητική» λογική που χαρακτηρίζει αυτόν τον νόμο (και η οποία φυσικά έχει από τώρα αρχίσει να εφαρμόζεται στην πράξη από τους εμπνευστές του) προκαλεί ήδη στις Σχολές αυτές σχεδόν απόλυτη αδυναμία να επιτελέσουν το εκπαιδευτικό τους έργο.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της ανώμαλης κατάστασης αποτελεί η μη υπογραφή από τον Υφυπουργό Γ. Πανάρετο της ανανέωσης του (κομβικής σημασίας για τη λειτουργία τους) ΠΔ 123/1985. Επισημαίνεται ότι με βάση αυτό το διάταγμα πραγματοποιούνταν μέχρι τώρα οι νέες εκλογές και εξελίξεις μελών ΔΕΠ σε θέσεις **συνθετικής κατεύθυνσης**. Δηλαδή σε θέσεις όπου κατ' εξαίρεση προβλέπονται από το ΠΔ 123/85 συγκεκριμένα κριτήρια για την εκλογή (**με κύριο εκείνο του αξιόλογου και αναγνωρισμένου αρχιτεκτονικού και καλλιτεχνικού έργου εφαρμογής**) σε αντικατάσταση της υποχρεωτικής κατοχής διδακτορικής διατριβής, όπως αντιθέτως συμβαίνει στα μαθήματα θεωρίας. Στις περιπτώσεις αυτές η κατοχή διδακτορικού διπλώματος είναι δυναμική και προστίθεται ως θετικό δεδομένο που συμπληρώνει την εκπαιδευτική προσωπικότητα του υποψηφίου. Το ίδιο άλλωστε ισχύει στις καλύτερες αντίστοιχες Σχολές του κόσμου.

Η ισχύς του ΠΔ 123/85 έληξε για τελευταία φορά τον περασμένο Αύγουστο μετά από τρεις συνεχείς ανανεώσεις από το 1985 μέχρι σήμερα, που έγιναν πάντοτε εγκαίρως, ώστε να μη διακοπεί η συνέχεια λειτουργίας των Σχολών αυτών.

Αλλά και τούτη τη φορά η θετική εισήγηση για την ανανέωση του διατάγματος έχει από καιρό ετοιμασθεί από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου, αλλά σκοπίμως παραμένει ανυπόγραφη από τον Υφυπουργό. Εξαιτίας αυτού και της συνακόλουθης απουσίας νομικού πλαισίου, έχουν σταματήσει όλες οι νέες εκλογές και εξελίξεις των αντίστοιχων μελών ΔΕΠ βασικών μαθημάτων κορμού όλων των Αρχιτεκτονικών και Καλλιτεχνικών Σχολών. Ταυτόχρονα οι τελευταίες βρίσκονται στα όρια παύσης εργασιών λόγω και των πολυαριθμών εθελουσίων παραιτήσεων διδασκόντων (κυρίως των υψηλών βαθμίδων) τις οποίες προκάλεσαν οι νέες συνθήκες συνταξιοδότησης.

Διερωτόμαστε, αν η συνεχής αναβολή της υπογραφής της ανανέωσης του Διατάγματος γίνεται για λόγους φόρτου εργασίας που προκαλεί ο

υπερσυγκεντρωτισμός στον οποίο αναφερθήκαμε προηγουμένως ή για λόγους προσωπικής άποψης του Υφυπουργού όσον αφορά τον «ορθό» τρόπο διδασκαλίας της Αρχιτεκτονικής και της Τέχνης (!) τον οποίο δια του νέου νόμου θα υποχρεωθούμε όλοι να εφαρμόσουμε.

Πάντως, ο Πρόεδρος της Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ και ο Πρύτανης της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών έχουν επανειλημμένως -αλλά ματαίως- επιδιώξει από τον Σεπτέμβριο συνάντηση με τον κ. Πανάρετο για να του γνωστοποιήσουν και προφορικώς τις θέσεις τους (που άλλωστε βρίσκονται προ πολλού και γραπτώς στο συρτάρι του). Είναι χαρακτηριστικό ότι η αιτιολόγηση της μη πραγματοποίησης αυτής της συνάντησης είναι –και πάλι- ο «μεγάλος φόρτος εργασίας» του Υφυπουργού!

Να λοιπόν πως η Πολιτεία –θελημένα ή αθέλητα- συμβάλλει στην υποβάθμιση της ουσίας της αρχιτεκτονικής διδασκαλίας, αλλά και της Αρχιτεκτονικής καθεαυτής, μιας επιστήμης που εθεωρείτο πάντα και Τέχνη. Αλλά και πως υποβαθμίζεται και η διδασκαλία της Τέχνης, καθώς και η Τέχνη η ίδια.

Να πως η κωλυσιεργία της Πολιτείας εμποδίζει την ομαλή λειτουργία της Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης.

Να τέλος πως (και πόσο ταχύρυθμα) επιχειρεί η Πολιτεία να «εξοικονομήσει» ίσως χρήμα δια της μετατροπής σε αποκλειστική θεωρητική «από έδρας διδασκαλία του Ενός» **εργαστηριακά συνθετικά μαθήματα** στα οποία (όπως σε όλον τον κόσμο σήμερα συμβαίνει) με συμμετοχή περισσότερων του ενός διδασκόντων, σε άμεση επαφή με τους διδασκόμενους στο σχεδιαστήριο ή το εργαστήριο, συντελείται η ταυτόχρονη καλλιέργεια και άσκηση του μυαλού, του χεριού και του ματιού. Μετασχηματίζεται στην ώρα της η σκέψη σε **μετά γνώσεως πράξη** υψηλής Τέχνης και Τεχνικής, επί τόπου του έργου.

Ελπίζουμε η συλλογική κραυγή αγωνίας που δημοσιοποιείται με το κείμενο αυτό να συμβάλλει επιτέλους, μέσω μιας άμεσης επικοινωνίας με τον Υφυπουργό, στην άρση, τουλάχιστον αυτού του ειδικού, αλλά πολύ σημαντικού λειτουργικού προβλήματος που αναφέρθηκε.

Η Γενική Συνέλευση της
Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ

26-01-2011